

Minden bizonnyal ezért is érte ilyen későn a megtiszteltetés. Ezért örömrünk nemcsak abból fakad, hogy örülünk minden igaz tetteknek, hanem azért is, mert ezáltal a mi ügyünket érte megtiszteltetés.

Solohov műve azokból a földrengésekből indul ki, amelyek a szocializmus útját jelzik az utolsó nagy győzelem felé. Három tagozódású, de számtalan dimenziójú, gigantikus eposz.

Az első a vidék metamorfózisának megrendítő élményét monja el, a vak haragot, a hibákat, az öregek vonakodását attól, hogy átadják helyüket a fiataloknak; az új embernek, aki még kissé tapogatózó, ügyetlen — ez az Új barázdát szánt az eke.

A második a polgárháborút ábrázolja bizonytalanságaival, zűrzavarával, borzalmaival, a Hagymány folyamának harcát a Forradalom tengerével. A kozákok érzékenységet és szalmaláng lelkesedését, a fehérek intrikáit, a vörösök önzetlen hősiességét, falvak bizonytalanságát, amelyekért a hősök és a birtokukból elűzött földesurak küzdenek — ez a Csendes Don.

A harmadik rövidebb, de talán még megrázóbb; azoknak a hősöknek igazolása, akik legyőzték a hitlerizmust: az Új barázdát szánt az eke harcosainak és a Csendes Don mártírjainak.

...Solohovban a kommunista ember értette meg a történelmi korszakot, és tudta rögzíteni műveiben, amelyért most Nobel-díjjal tüntették ki. A szocialista világ első negyedszázadának krónikásává vált. A díjnak nem kevésbé jó hatása, hogy felébreszti mindazokat az emlékeket, amelyek Solohov nevének pusztá emlí-tésére bennünk keletkeznek. Ha egy forradalom már negyedszázados, hívei közül sokan kifáradnak, hibáik fája elrejtje előlük sikereik erdejét, minden emberi alkotás tökéletlensége elfelejteti velük, hogy az ember felszabadításának ügye szent, és ha lassan is, de kibontakozóban van az új ember, ki a fájdalomokban véráztatta földön született, amely méltó az emberi névre.

(*Humanité*, a Francia Kommunista Párt napilapja, 1965. okt. 16.)

Fordította: DALOS GYÖRGY és SZENTIRMAI LÁSZLÓ



Szántó Piroska rajza